

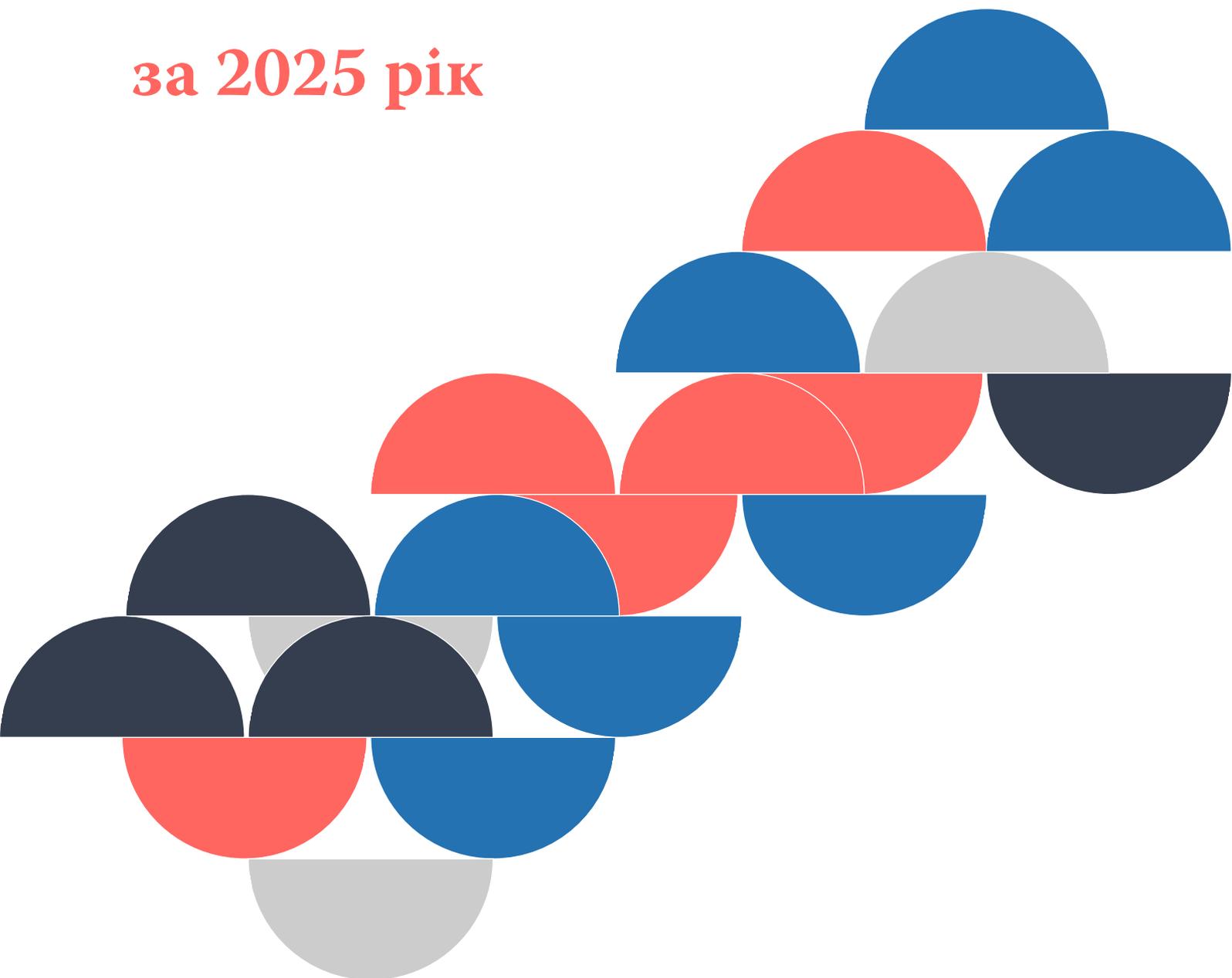

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету НААУ з питань
захисту прав осіб з інвалідністю

за 2025 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет НААУ з питань захисту прав осіб з інвалідністю (далі – Комітет), є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним при НААУ відповідно до розпорядження Голови НААУ, РАУ від 6 лютого 2020 року №31.

Метою створення Комітету є: об'єднання адвокатів та обмін досвідом з питань надання правової допомоги особам з інвалідністю, взаємодія з представниками органів державної та виконавчої влади, судових і правоохоронних органів щодо правової позиції із захисту прав і законних інтересів осіб з інвалідністю, формування експертної позиції у вирішенні практичних проблем і надання пропозицій щодо приведення національного законодавства з питань захисту прав осіб з інвалідністю у відповідність до міжнародного законодавства та створення безбар'єрного простору.

Основними завданнями Комітету є:

- забезпечення захисту прав і законних інтересів осіб з інвалідністю;
- сприяння забезпеченню рівних прав і можливостей для осіб з інвалідністю;
- просвітницька діяльність з питань захисту прав осіб з інвалідністю;
- взаємодія та координація роботи з питань захисту прав осіб з інвалідністю зі структурними підрозділами, які надають безоплатну правову допомогу таким особам;
- виявлення актуальних проблем і проведення досліджень з питань захисту прав осіб з інвалідністю;
- інформування про новини, тенденції та проблеми з питань захисту прав осіб з інвалідністю;
- розробка, підготовка, поширення аналітичних та/або методичних матеріалів для адвокатів з питань захисту прав осіб з інвалідністю;
- збір, узагальнення та аналіз міжнародних і вітчизняних правозастосовчих і судових практик з питань захисту прав осіб з інвалідністю;
- розробка проектів правових актів та/або підготовка пропозицій з удосконалення законодавства щодо захисту прав осіб з інвалідністю і приведення його у відповідність до норм міжнародного права;
- взаємодія з органами законодавчої, виконавчої та судової влади, міжнародними організаціями, громадськими об'єднаннями та іншими суб'єктами незалежно від форм власності та підпорядкування з метою розв'язання суспільно важливих питань, пов'язаних із захистом прав і законних інтересів осіб з інвалідністю;
- підготовка та/або участь в організації та/або проведенні семінарів, круглих столів, конференцій, тренінгів, вебінарів та інших заходів, які організовуються Національною асоціацією адвокатів України та стосуються питань діяльності Комітету;
- співпраця з профільними закладами вищої освіти з метою спільної участі в наукових, дослідницьких програмах і проектах, спрямованих на розвиток системи правової охорони і захисту прав осіб з інвалідністю;
- взаємодія з регіональними органами адвокатського самоврядування з питань, що належать до їх компетенції.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

Вознюк

Олександр Григорович

Голова Комітету

Е-адреса:

o.vozniuk@mail.unba.org.ua

Члени Ради Комітету:

Бовшик Микола Юрійович

Бринцева Світлана Сергіївна

Джус Ольга Володимирівна

Жуковський Віталій Валентинович

Костракевич Іванна Василівна

Орлова Юлія Павлівна

Присяжнюк Іван Іванович

Романішин Олег Олександрович

Соловйов Євген Вікторович

Чопівська Світлана Станіславівна

Бринцева

Світлана Сергіївна

Заступник Голови

Е-адреса:

s.bryntseva@mail.unba.org.ua

Кондратенко

Богдан Вікторович

Заступник Голови

Е-адреса:

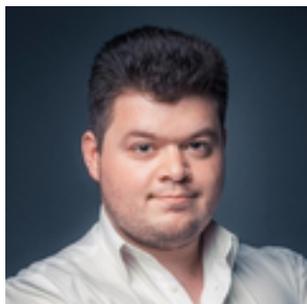
b.kondratenko@mail.unba.org.ua

Сидоренко

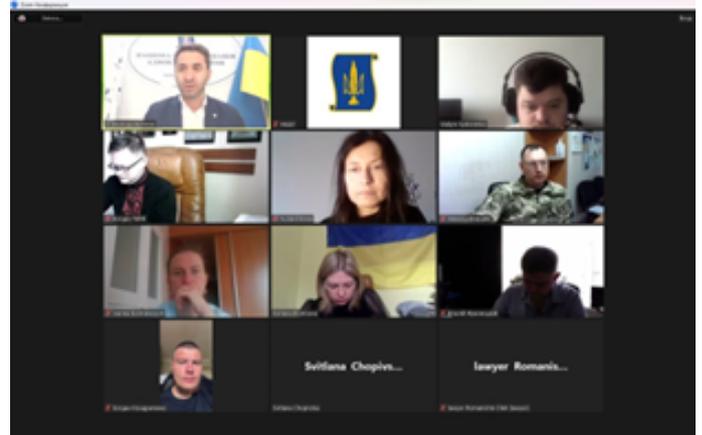
Вадим Анатолійович

Секретар Комітету

3. ПРОВЕДЕНІ ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ПРОТЯГОМ 2025 РОКУ

Щотижня члени Комітету зустрічались для обговорення актуальних проблем осіб з інвалідністю та аналіз проєктів змін в нормативно-правові акти, які стосуються мети діяльності Комітету. Також на зустрічах обговорено план діяльності Комітету на 2025 рік, зокрема: включення та робота членів Комітету у робочих групах Верховної Ради України, які стосуються питань захисту прав осіб з інвалідністю; участь представників Комітету у круглих столах, конференціях, форумах, семінарах; активній участі членів Комітету в аналізі законопроєктів з питань захисту прав і свобод осіб з інвалідністю та надання зауважень, пропозицій, рекомендацій, розгляду заяв та звернень громадян зі статусом особи з інвалідністю, які звернулися до НААУ, та їх розподіл між членами Комітету, а також обговорення питання щодо посилення забезпечення прав осіб з інвалідністю під час воєнного стану; моніторинг та аналіз дій, спрямованих на запобігання правопорушенням, скоєним відносно осіб з інвалідністю.

5. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

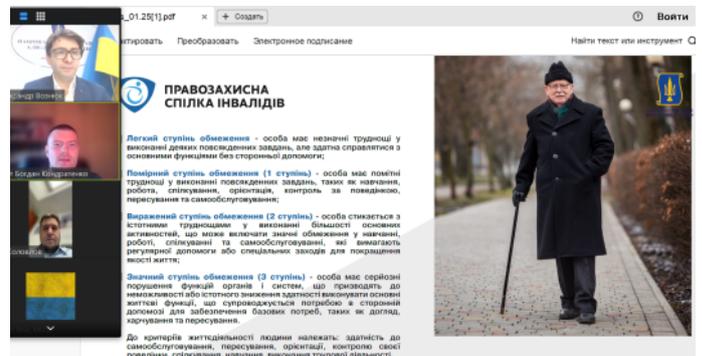
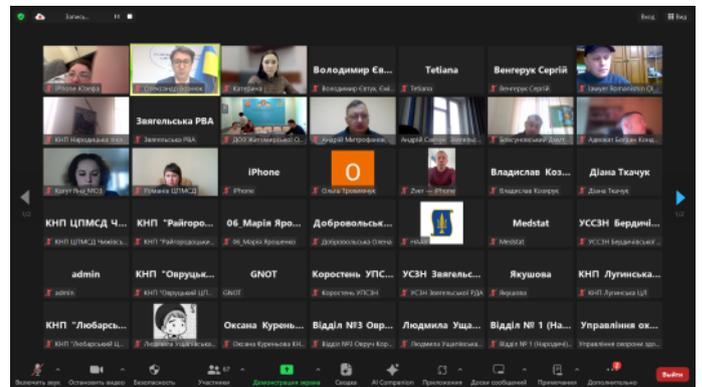
28 січня відбувся онлайн-семінар на тему «Юридичні та практичні аспекти проведення оцінювання повсякденного функціонування в розрізі реформи МСЕК».

Організатором заходу виступила ВГОІ «Правозахисна спілка інвалідів» у співпраці з громадськими організаціями «Національна асоціація спинальники України», «Захист прав молоді Дніпропетровщини», «Соціальна перспектива», а також за участю Комітету, Міністерства охорони здоров'я України та Житомирської обласної військової адміністрації.

Основною метою заходу було обговорення ключових аспектів реформування системи медико-соціальної експертизи (МСЕК), зокрема питань, пов'язаних з оцінюванням повсякденного функціонування осіб з інвалідністю. Під час семінару акцент було зроблено на тому, як ці зміни впливають на людей з інвалідністю та які юридичні та практичні питання виникають у процесі реалізації реформи.

Захід став яскравим прикладом ефективної співпраці між громадськими організаціями, державними структурами та медичними установами. Спільна робота різних організацій дозволила детально розглянути всі аспекти проблеми та розробити стратегічний підхід до її вирішення.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/ypxgbt>.

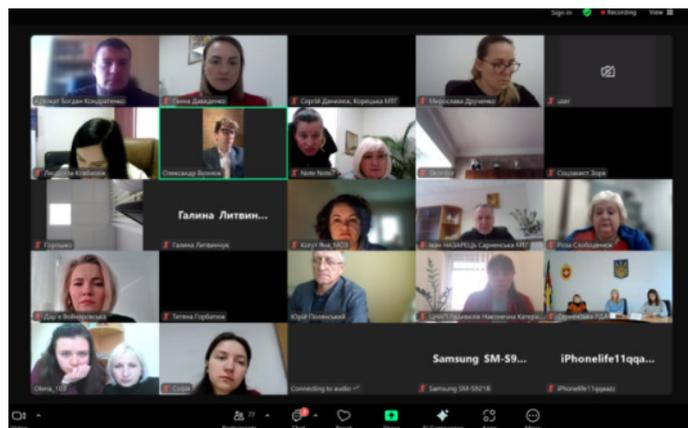
5. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

11 лютого відбувся онлайн-семінар на тему «Орієнтуємося у змінах законодавства: основне про реформу МСЕК». Ініціатором виступила Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів» спільно з Комітетом та Міністерством охорони здоров'я України, громадськими організаціями «Національна асоціація спинальників України», «Захист прав молоді Дніпропетровщини», «Соціальна перспектива».

Голова Комітету **Олександр Вознюк** нагадав, що ідея змінити підходи у цьому питанні виникла в минулому році через виявлені корупційні загрози. Тоді при Офісі Президента була створена робоча група, до складу якої увійшли експерти, представники МОЗ, суб'єкти законодавчої ініціативи і, в тому числі, незалежні експерти в сфері медичних реформ. Результатом їхньої роботи став проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження оцінювання повсякденного функціонування особи», який був зареєстрований Кабміном (№12178 від 04.11.2024), схвалений Верховною Радою (Закон від 19.12.2024 №4170-ІХ) та підписаний Президентом.

О. Вознюк також зазначив, що за наявною інформацією оцінювання за новими правилами вже пройшли близько 37 тис. осіб, які підтвердили або набули статусу особи з інвалідністю.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/kytccz>.

25 лютого відбувся онлайн-семінар на тему “Орієнтуємося у змінах законодавства: основне про реформу МСЕК” для адвокатів Одеської області.

Захід був ініційований Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», Міністерством охорони здоров'я України, громадською організацією «Національна асоціація спинальників України», Радою адвокатів Одеської області, громадською організацією «Захист прав молоді Дніпропетровщини», громадською організацією «Соціальна перспектива, Комітетом НААУ з питань захисту прав осіб з інвалідністю та Одеською обласною військовою адміністрацією.

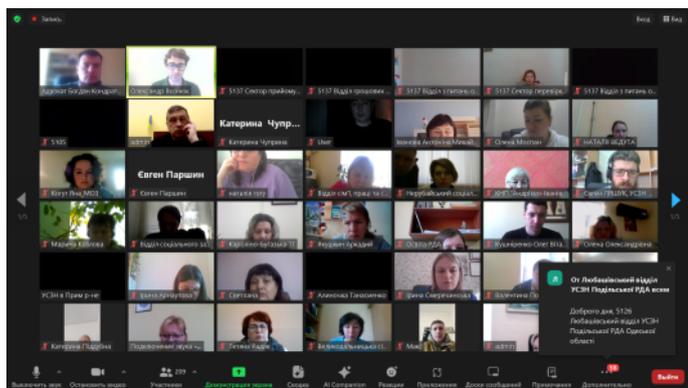
Голова Комітету **Олександр Вознюк** зазначив, що з 1 січня 2025 року в Україні розпочалася реформа медико-соціальної експертизи (МСЕК), спрямована на впровадження нової системи оцінювання повсякденного функціонування особи. Ця реформа передбачає заміну застарілої моделі МСЕК на сучасний підхід, орієнтований на індивідуальні потреби кожної людини.

Реформа спрямована на створення більш прозорої, ефективної та орієнтованої на потреби людини системи оцінювання функціональних можливостей, що сприятиме покращенню якості життя осіб з інвалідністю та їх інтеграції в суспільство.

Заступник голови Комітету Богдан Кондратенко окреслив правові аспекти діяльності нових експертних команд. Адвокат наголосив на необхідності розроблення чітких медичних критеріїв для встановлення інвалідності, щоб уникнути ситуацій, коли в однакових випадках ухвалюються різні рішення.

5. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

Голова Ради громадської організації «Соціальна перспектива» Ганна Давиденко висвітлила європейські орієнтири реформи медико-соціальної експертизи. Вона зазначила, що як країна-кандидат до ЄС Україна активно працює над гармонізацією свого законодавства з європейськими підходами. Це стосується процесу визначення та встановлення інвалідності, а також інтеграції осіб з інвалідністю в суспільство, зокрема через освіту та працевлаштування.

15 травня відбувся онлайн-семінар на тему “Орієнтуємося у змінах законодавства: основне про реформу МСЕК” для адвокатів Полтавської та Харківської областей.

Захід був ініційовано Комітетом спільно з Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», Міністерством охорони здоров'я України, громадськими організаціями «Національна асоціація спинальників України», громадською організацією «Захист прав молоді Дніпропетровщини», громадською організацією «Соціальна перспектива».

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЕКТ:

ОРІЄНТУЄМОСЬ У ЗМІНАХ ЗАКОНОДАВСТВА: ОСНОВНЕ ПРО РЕФОРМУ МСЕК

ХАРКІВСЬКА ТА ПОЛТАВСЬКА ОБЛАСТЬ

ПЛАТФОРМА ZOOM
ДАТА ПРОВЕДЕННЯ: 15 ТРАВНЯ 2025 РОКУ

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ: 10:00 - 12:00

12 червня відбувся онлайн-семінар на тему “Орієнтуємося у змінах законодавства: основне про реформу МСЕК” для адвокатів Миколаївської та Херсонської областей.

Захід ініційовано Комітетом спільно із Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», Міністерством охорони здоров'я України, громадською організацією «Національна асоціація спинальників України», Радою адвокатів Миколаївської та Херсонської областей, Громадською організацією “Соціальна перспектива”.

Голова Комітету **Олександр Вознюк** зазначив, що з 01 січня 2025 року в Україні розпочалася реформа медико-соціальної експертизи (МСЕК), спрямована на впровадження нової системи оцінювання повсякденного функціонування особи. Ця реформа передбачає заміну застарілої моделі МСЕК на сучасний підхід, орієнтований на індивідуальні потреби кожної людини.

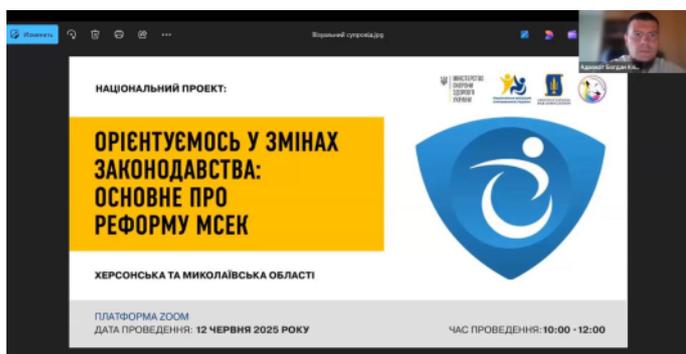
Реформа спрямована на створення більш прозорої, ефективної та орієнтованої на потреби людини системи оцінювання функціональних можливостей, що сприятиме покращенню якості життя осіб з інвалідністю та їх інтеграції в суспільство.

Заступник голови Комітету **Богдан Кондратенко** окреслив правові аспекти діяльності нових експертних команд. Адвокат наголосив на необхідності розроблення чітких медичних критеріїв для встановлення інвалідності, щоб уникнути ситуацій, коли в однакових випадках ухвалюються різні рішення.

5. ПРОВЕДЕНІ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ КОМІТЕТУ ЗАХОДИ

Голова Ради громадської організації «Соціальна перспектива» **Ганна Давиденко** висвітлила європейські орієнтири реформи медико-соціальної експертизи. Вона зазначила, що, як країна-кандидат до ЄС, Україна активно працює над гармонізацією свого законодавства з європейськими підходами. Це стосується процесу визначення та встановлення інвалідності, а також інтеграції осіб з інвалідністю в суспільство, зокрема через освіту та працевлаштування.

14 серпня відбувся семінар на тему "Орієнтуємося у змінах законодавства: основне про реформу МСЕК". Його актуальність полягала в тому, що запроваджено нову систему оцінювання повсякденного функціонування, яка замінює традиційні процедури МСЕК. Закон передбачає заміну застарілої системи МСЕК новими експертними командами лікарів. Це дозволить значно спростити процедури визначення інвалідності та усунути бюрократичні бар'єри.

17 липня відбувся онлайн-семінар на тему "Орієнтуємося у змінах законодавства: основне про реформу МСЕК" для адвокатів Івано-Франківської та Тернопільської областей.

Захід ініціював Комітет спільно із Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», Міністерством охорони здоров'я України, громадською організацією «Національна асоціація спинальників України», Радою адвокатів Івано-Франківської та Тернопільської областей, Громадською організацією "Соціальна перспектива".

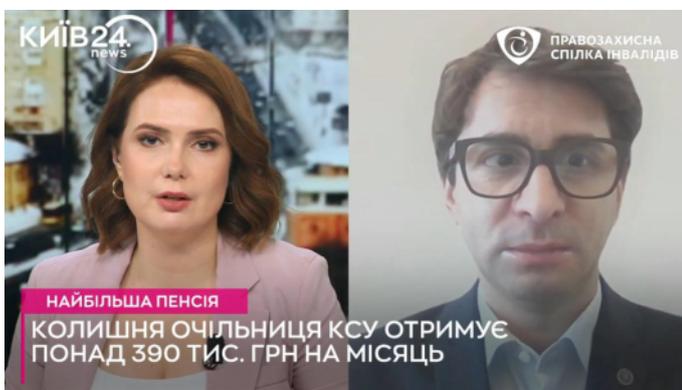
23 листопада голова Комітету **Олександр Вознюк** взяв участь у круглому столі на тему "Оцінювання повсякденного функціонування: шлях пацієнта до встановлення інвалідності".

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/fYCqI5>

6. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТТІ, КОМЕНТАРІ, РЕКОМЕНДАЦІЇ, ІНТЕРВ'Ю ТОЩО), ОПУБЛІКОВАНІ НА САЙТІ НААУ, ВША ТА ЗМІ

29 січня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “Київ24” щодо обмеження максимального розміру пенсій.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/wxqouh>.

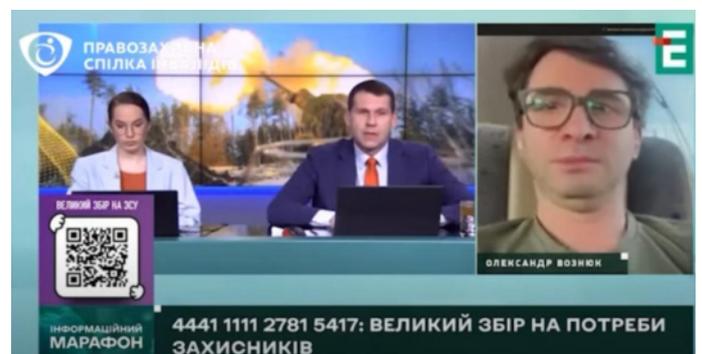
3 лютого голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “Еспресо TV” щодо додаткових відрахувань на накопичувальну пенсію.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/bigqwu>.

10 лютого голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “Еспресо TV” щодо спеціальних пенсій та запровадження коефіцієнтів.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/nynrfe>.

7 березня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “Суспільне” щодо цифрових рішень, оформлення висновків ВЛК.

Перегляд за посиланням: <https://surl.li/ikeoiv>.

12 березня на сайті НААУ було оприлюднено статтю секретаря Комітету **Вадима Сидоренка** та юриста **Андрія Євстігнєєва** на тему "Пільговий проїзд для осіб з інвалідністю: право є, можливості обмежені".

Хоча в Україні особи з інвалідністю і мають право на пільговий проїзд транспортом міжобласного чи міжміського сполучення, реалізувати його буває не так просто. Навіть епоха діджиталізації не стимулювала перевізників створити необхідні умови. Чому так?

Відповідно до ст. 381 Закону «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» транспортне обслуговування осіб з інвалідністю здійснюється на пільгових умовах.

Особи з інвалідністю, діти з інвалідністю та особи, які супроводжують осіб з інвалідністю першої групи або дітей з інвалідністю (не більше однієї особи, яка супроводжує особу з інвалідністю або дитину з інвалідністю), мають право на 50-відсоткову знижку вартості проїзду на внутрішніх лініях (маршрутах) повітряного, залізничного, морського, внутрішнього водного та автомобільного транспорту в період з 1 жовтня до 15 травня.

Детальніше за посиланням: <https://surl.li/szpirt>.

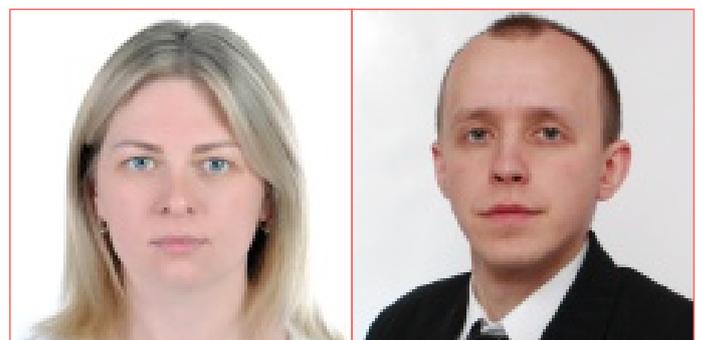
4 липня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар в етері "Суспільне.Новини" про звільнення керівників МСЕК та реформування сфери.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/TVFdZo>

16 липня на сайті НААУ була оприлюднена стаття на тему "Мобілізація і закон: дотримання правил важливіше, ніж здається". Авторами виступили заступниця голови Комітету **Світлана Бринцева** та член Ради Комітету **Олег Романішин**. Проблеми мобілізації та прав військових стали одними з найгостріших під час війни. Порушення підривають довіру до держави та викликають опір. Як забезпечити оборону, не втрачаючи законності та справедливості - запитання, що потребує відповіді. Дотримання законодавства посадовими особами в умовах війни - ключова умова для збереження довіри громадян, ефективної мобілізації та забезпечення прав військовослужбовців. Сила держави має поєднуватися з правовою справедливістю, а порушення - не залишатися безкарними. Захист прав тих, хто вже служить або лише готується стати до лав Збройних Сил, є не лише юридичним обов'язком, а й моральною відповідальністю держави. Лише дотримання закону всіма суб'єктами дозволить уникнути соціального опору, зменшити напругу та зміцнити легітимність державних інституцій у найтяжчі часи.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/DW5dde>

31 липня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар в етері “Суспільне.Новини” щодо нового законопроекту щодо збільшення виплат на дитину.

Перегляд за посиланням: <https://is.gd/NhXl3F>

24 вересня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “Перший” про базову соціальну допомогу для малозабезпечених сімей.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/XGUM2V>

1 вересня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “ПЕРШИЙ” щодо базової соціальної допомоги.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/9tdeur>.

8 жовтня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “Перший” щодо ідентифікації деяких одержувачів допомоги.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/PellY6>

16 вересня голова Комітету **Олександр Вознюк** дав коментар телеканалу “СУСПІЛЬНЕ” щодо пенсійних та соціальних програм.

Детальніше за посиланням: <https://is.gd/QtF8uV>.

7. РОБОТА КОМІТЕТУ У СПІВПРАЦІ З ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ, ІНСТИТУЦІЯМИ, НАВЧАЛЬНИМИ УСТАНОВАМИ ТОЩО

28 січня спільно з Інклюзивно-ресурсним центром Коломийської міської ради Івано-Франківської області було проведено круглий стіл з батьками, які мають дітей з інвалідністю, до якого долучилася член Ради Комітету **Іванна Костракевич**. Було піднято такі питання, як право на освіту, на медицину, на реабілітацію дітей з інвалідністю. Обговорено питання щодо оплачуваної відпустки батькам, які везуть дитину з інвалідністю на реабілітацію, та інші. Також обговорено питання щодо надання відстрочки по догляду за дитиною з інвалідністю.

Члени Комітету аналізували проєкт наказу 402 Міністерства оборони України; законопроєкт паркування осіб з інвалідністю; щодо перетину кордону родин у яких діти з інвалідністю.

Участь у профільних нарадах щодо ветеранської політики та інших актуальних питаннях осіб з інвалідністю.

Член Ради Комітету **Микола Бовшик** неодноразово на протязі 2025 року здійснював консультування та представництво інтересів осіб з інвалідністю та звільнених осіб з полону.

Член Ради Комітету **Юлія Орлова** щочетверга брала участь у запланованій конференції з питань ветеранської політики.

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

